

Patrick Süskind Porumbelul

Traducere din germană de
DANIELA ȘTEFĂNESCU

HUMANITAS
fiction

Când i s-a întâmplat povestea cu porumbelul, care i-a schimbat complet existența de la o zi la alta, Jonathan Noel avea deja peste cincizeci de ani, îmbrățișa cu privirea o perioadă de vreo douăzeci de ani de totală lipsă de evenimente în trecutul lui și nu și-ar fi imaginat niciodată că ar mai putea avea parte de altceva esențial decât, odată și odată, moartea. Ceea ce îi și convenea de fapt. Căci nu-i plăceau evenimentele și le ura mai cu seamă pe acelea care zdruncinau echilibrul interior și răvășeau ordinea exterioară a vieții lui.

Cele mai multe astfel de evenimente zăceau, slavă Domnului, undeva departe în negura anilor copilăriei și tinereții lui, și Jonathan prefera să nu-și mai amintească deloc de ele; iar dacă își aducea totuși aminte, atunci o făcea doar cu sentimentul cel mai neplăcut: într-o după-amiază

de vară, la Charenton, prin iulie 1942, întorcându-se acasă de la pescuit – fusese furtună în ziua aceea și apoi plouase, după o caniculă îndelungată, pe drumul spre casă își scosese pantofii, mersese cu picioarele goale pe asfaltul cald și ud și pleoscăise prin băltoace, o plăcere de nedescris –, intrase fugind în bucătărie, unde se aștepta să-și găsească mama gătind, dar mama nu era acolo, numai șorțul ei zăcea zvârlit peste speteaza scaunului. Mama a plecat, i-a spus tatăl lui, a trebuit să plece pentru un timp. A fost ridicată, spuneau vecinii, a fost dusă întâi la Vélodrome d’Hiver și pe urmă în lagărul din Drancy, iar de acolo – direcția est, de unde nu mai există pentru nimeni cale de întoarcere. Jonathan n-a priceput nimic din acest eveniment care l-a dezorientat complet și, după câteva zile, a dispărut și tatăl, iar Jonathan cu sora lui mai mică s-au trezit deodată într-un tren care înainta spre sud și au fost puși noaptea de niște oameni complet străini să străbată o câmpie și târâți printr-o pădure și băgați din nou într-un tren care mergea spre sud, departe, inimaginabil de departe, iar un unchi pe care nu-l văzuseră niciodată până atunci a venit să-i ia de la Cavaillon și i-a dus la ferma lui din apropierea localității Puget în valea Durancei, unde i-a ținut

ascunși până la sfârșitul războiului. Apoi i-a pus să lucreze pe terenurile cultivate cu legume.

La începutul anilor cincizeci – lui Jonathan începuse să-i placă viața de țăran – unchiul i-a cerut să-și satisfacă serviciul militar, și tânărul s-a dus ascultător în armată timp de trei ani. Primul an l-a petrecut numai obișnuindu-se cu vicisitudinile vieții în colectiv și cazarmă. În al doilea an a fost expediat cu vaporul în Indochina. Cea mai mare parte din cel de-al treilea an a zăcut în lazaret cu o rană la picior de pe urma unei împușcături și cu dizenterie. Când s-a întors în primăvara lui 1954 la Puget, n-a mai găsit-o pe sora lui – emigrase în Canada, așa i s-a spus. Unchiul i-a cerut acum să se căsătorească fără întârziere, și anume cu o fată pe care o chema Marie Bacouche din localitatea vecină Lauris. Jonathan, care n-o văzuse niciodată, s-a supus ascultător cerinței unchiului, ba a făcut-o chiar bucuros, căci, deși n-avea o imagine clară despre căsătorie, spera totuși să găsească în ea în sfârșit acea stare de liniște monotonă lipsită de evenimente – singura la care tânjea. Dar numai patru luni mai târziu, Marie a născut un băiat și chiar în aceeași toamnă a fugit cu un negustor de fructe tunisian din Marsilia.

Din toate aceste întâmplări Jonathan Noel a tras concluzia că nu te puteai baza pe oameni și că nu puteai trăi în pace decât dacă îi ții la distanță de tine. Și, fiindcă ajunsese acum și de râsul satului, și nu bătaia de joc îl deranja, ci atenția publică pe care o atrăsese astfel, pentru prima dată în viață a luat singur o decizie: s-a dus la Crédit Agricole, și-a retras economiile, și-a făcut bagajele și a plecat la Paris.

A avut apoi de două ori mare noroc. A găsit de lucru ca gardian la o bancă din Rue de Sèvres și un adăpost, o așa-zisă *chambre de bonne* la etajul al șaselea al unei case din Rue de la Planche. Se ajungea în cameră prin curtea din spate, pe scara îngustă de serviciu pentru accesul furnizorilor și un coridor strâmt, slab luminat de o fereastră. Două duzini de odăițe, cu uși numerotate vopsite în gri, se înșirau pe acest coridor și chiar în capăt se afla numărul 24, camera lui Jonathan. Măsura trei metri patruzeci în lungime, doi metri douăzeci în lățime și doi metri cincizeci în înălțime și avea ca unic confort un pat, o masă, un scaun, un bec și un cuier pentru haine, în rest nimic. Abia în anii șaizeci sistemul electric a fost îmbunătățit în așa fel încât s-au putut adăuga o plită pentru gătit și un radiator, s-au instalat conducte de apă iar camerele au fost dotate

cu chiuvete și boilere proprii. Până atunci, toți locatarii din mansardă mâncau – dacă nu țineau în ascuns un reșou cu spirt – bucate reci, dormeau în camere reci și își spălau șosetele, vesela sărăcăcioasă, ba se spălau și pe ei cu apă rece într-o singură chiuvetă de pe coridor, chiar lângă ușa closetului comun. Toate astea nu-l deranjau pe Jonathan. El nu căuta confortul, ci un adăpost sigur, care să-i aparțină lui și numai lui, să-l ferească de surprizele neplăcute ale vieții și din care să nu-l mai poată alunga nimeni. Iar când a pășit pentru prima dată în camera numărul 24, a știut pe loc: iat-o, asta ți-ai dorit de fapt dintotdeauna, aici o să rămâi. (Exact așa cum se spune că li se întâmplă unor bărbați la așa-numita dragoste la prima vedere, când realizează, luminându-li-se fulgerător mintea, că o femeie pe care n-o văzuseră niciodată până în acea clipă este pentru ei femeia vieții, care să fie a lor și lângă care să rămână până la sfârșitul zilelor.)

Jonathan Noel a închiriat camera cu cinci mii de franci vechi pe lună; de acolo pleca în fiecare dimineață în apropiata Rue de Sèvres la lucru, se întorcea seara cu pâine, cârnați, mere și brânză, mânca, dormea și era fericit. Duminica nu-și părăsea odaia absolut deloc, ci făcea curățenie și își

schimba așternutul. Așa a trăit liniștit și mulțumit, an după an, deceniu după deceniu.

Tot felul de lucruri exterioare s-au schimbat în acest interval de timp, de exemplu valoarea chiriei, tipul chiriașilor. În anii cincizeci, în celelalte odăi locuiau încă multe servitoare și tineri căsătoriți și câțiva pensionari. Mai târziu au fost adesea văzuți perindându-se spanioli, portughezi, nord-africani, care apăreau și dispăreau din nou. De pe la sfârșitul anilor șazeci predominanți au devenit studenții. În cele din urmă nu s-au mai închiriat toate cele douăzeci și patru de camere. Multe stăteau goale sau le serveau proprietarilor lor, care ocupau încăperile de la etajele inferioare, drept debarale ori camere de oaspeți folosite numai ocazional. Numărul 24 al lui Jonathan devenise în decursul anilor o locuință relativ confortabilă. Își cumpărase un pat nou, montase un dulap în perete, acoperise cu un covor gri cei 7,5 metri pătrați de podea, își îmbrăcase cu un tapet roșu frumos lăcuit colțul unde gătea și se spăla. Avea un aparat de radio, un televizor și un fier de călcat. Alimentele nu și le mai ținea atâr-nate, ca mai-nainte, într-un săculeț afară la geam, ci le păstra într-un frigider mic sub chiuvetă, așa încât acum nici măcar în zilele cele mai caniculare ale verii nu i se mai topea untul și nu i se mai altera